

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
<http://www.government.nl>

Contactpersoon

MINBUZA-2016.184217

Datum 7 april 2016

Betreft Wob-verzoek inzake documenten positie c.q. arbeidsomstandigheden
huishoudelijk personeel

Geachte

Bij brief van 3 februari 2016, ontvangen op 4 februari 2016, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) primair gevraagd om alle meldingen, zoals bedoeld in het eerdere besluit van 19 januari 2016, van mensenhandel en/of uitbuiting van huishoudelijk personeel (hierna: 'private servants') op ambassades/in diplomatieke dienst.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 9 februari 2016, kenmerk MinBuza-2016.74610. In de brief van 11 januari 2016 (lees 11 maart) is de beslistermijn met vier weken verdaagd.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Mijn ministerie beschikt over documentatie met betrekking tot 20 meldingen sinds 2011 van incidenten of signalen betreffende 'private servants', met wisselende nationaliteiten, die werken voor een internationale organisatie of een ambassade. Bij deze meldingen waren zesentwintig 'private servants' betrokken. Naar gelang de aard van de melding, kan de inhoud en omvang van de onderliggende stukken zeer verschillen. De documentatie kan de volgende documenten bevatten:

1. Een beschrijving van de melding;
2. Contact (e-mails en correspondentie) tussen ambtenaren van mijn ministerie en ambassades/internationale organisaties/zendstaat;
3. Interne emailwisseling en interne memo's met betrekking tot meldingen;
4. Verslagen van gesprekken, emailcontact en/of correspondentie met politie en/of het OM en één proces-verbaal van aangifte;

Besluit

Ik heb besloten de door u gevraagde documenten niet openbaar te maken. Voor de motivering van dit besluit overweeg ik het volgende.

Overwegingen

Datum

7 april 2016

Onze referentie

MINBUZA-2016.184217

Sinds een aantal jaar is er een systeem ingericht om de leef- en werkomstandigheden van 'private servants' in persoonlijke dienst van personen met een diplomatieke of daaraan gelijk gestelde status te controleren. Deze personen moeten hun speciale Nederlandse identiteitskaart in persoon op het Ministerie afhalen, zowel bij eerste afgifte als bij verlenging. Zij krijgen dan een brochure waarin hun rechten tijdens hun verblijf in Nederland zijn beschreven, zo veel mogelijk in hun eigen taal. Tijdens dit vertrouwelijke gesprek wordt uitdrukkelijk gevraagd naar de werk- en leefomstandigheden.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken neemt klachten over misstanden op ambassades zeer serieus. Wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft treedt Buitenlandse Zaken in contact met de desbetreffende ambassade, organisatie, of desnoods rechtstreeks met de zendende staat. Uitgangspunt hierbij is dat ook in Nederland geaccrediteerde diplomaten, niettegenstaande hun diplomatieke immunitet, de Nederlandse wet dienen te respecteren. Bij signalen van misstanden (niet zijnde serieuze indicaties van mensenhandel en/of uitbuiting waarvoor politie of het OM wordt ingeschakeld) wordt de betreffende missie daarop aangesproken. Indien dat niet leidt tot een oplossing behoort het (tijdelijk) wegnemen van dit specifieke privilege tot de mogelijkheden.

Ten aanzien van ernstige strafrechtelijke delicten wordt de zendende staat gevraagd om opheffing van de diplomatieke immunitet. Wanneer de immunitet (deels) wordt opgeheven door de zendstaat, krijgen het OM en de politie meer ruimte om onderzoek te doen naar incidenten en eventueel over te gaan tot vervolging. Wanneer de zendstaat niet meewerkt aan opheffing van de immunitet, kan door het ministerie van Buitenlandse Zaken worden ingezet op (voortijdige) beëindiging van de uitzending van de betrokkene, afhankelijk van de ernst van het incident en met inachtneming van de buitenlandspolitieke context op kortere of langere termijn.

In vier gevallen betrof het een arbeidsgeschil met signalen van uitbuiting van een 'private servant' bij een ambassade. Door bemiddeling van het ministerie is in drie gevallen het achterstallige salaris alsnog in zijn geheel uitbetaald aan de 'private servant' en in twee gevallen is een ticket aangeschaft voor een vlucht terug naar het thuisland van de betrokken medewerker. Eén van deze vier meldingen betrof ook een verdenking van een zedendelict jegens een 'private servant'. Hierover is in contact getreden met het OM en is aangifte gedaan. Door de politie werd een onderzoek ingesteld waarna het OM heeft besloten tot vervolging over te gaan. De zaak is uiteindelijk geseponneerd.

In twee gevallen betrof het een arbeidsgeschil met signalen van uitbuiting van een 'private servant' bij een internationale organisatie waarbij door bemiddeling van het ministerie de rechtspositie van de 'private servants' werd hersteld conform maatstaven van Nederlands arbeidsrecht.

In twee andere gevallen betrof het een 'private servant' van een ambassade die melding wilde doen van de ongunstige arbeidssituatie met signalen van uitbuiting;

In één geval betrof het een situatie van ongewenste omgangsvormen tussen twee 'private servants' onderling van een ambassade. Door bemiddeling van het ministerie en inzet van de desbetreffende ambassadeur heeft de verdachte Nederland verlaten na dit incident.

Datum
7 april 2016

Onze referentie
MINBUZA-2016.184217

In vijf gevallen is het ministerie door de Regionale Recherche Den Haag/Vreemdelingenpolitie op de hoogte gesteld van meldingen betreffende signalen van uitbuiting van een 'private servant' van een ambassade. In vier gevallen bleek er onvoldoende concrete informatie te achterhalen om nadere actie van het ministerie mogelijk te maken.

Bij één geval heeft het ministerie bemiddeld tussen de 'private servant' en de ambassade in kwestie.

In de overige zes meldingen betrof het meldingen van een arbeidsgeschil, al dan niet met signalen van uitbuiting, waar verder geen aanvullende informatie van bekend is. Bij dergelijke meldingen wordt de betreffende 'private servant' geadviseerd allereerst het gesprek met de werkgever aan te gaan, of rechtshulp in te schakelen of, wanneer deze stadia gepasseerd blijken, geadviseerd het geschil aan de Nederlandse rechter voor te leggen.

De documenten die betrekking hebben op bovengenoemde gevallen weiger ik openbaar te maken, om de hierna volgende redenen.

Internationale betrekkingen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Bij documenten die informatie bevatten die te herleiden is naar een land dan wel een internationale organisatie, is het belang van de betrekkingen van Nederland met die andere staten dan wel internationale organisaties in het geding. Dit belang zou worden geschaad als ik die informatie openbaar maak. De wetsgeschiedenis maakt duidelijk dat deze weigeringsgrond beoogt te voorkomen dat de wettelijke plicht tot het verstrekken van informatie tot gevolg zou hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade zouden lijden. Het is voldoende als wordt voorzien dat als gevolg van het verschaffen van informatie internationale contacten op bepaalde punten stroever zullen gaan lopen, met als gevolg dat bijvoorbeeld het onderhouden van diplomatieke betrekkingen of het voeren van bilateraal overleg met die landen moeilijker zal gaan dan voorheen.

Ik voorzie dat bekendmaking van meldingen van mogelijke uitbuiting door diplomaten van die landen/internationale organisaties ertoe zal leiden dat het onderhouden van diplomatieke betrekkingen met die landen/organisaties stroever zal gaan dan voorheen. Dat zal snel het geval zijn als specifieke informatie wordt vrijgeven over ambassades van bepaalde landen dan wel internationale organisaties. Op grond van de artikelen 22, tweede lid, en artikel 29 van het Verdrag van Wenen, rust op mij de bijzondere verplichting om alle geëigende maatregelen te nemen om te voorkomen dat afbreuk wordt gedaan aan de waardigheid van een missie en de diplomaat. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor een internationale organisatie op basis van relevante zetelverdragen. Het openbaar maken van informatie over landen/organisaties waartegen meldingen zijn gedaan, zal de desbetreffende ambassade/internationale organisatie schaden.

Ik ben van oordeel dat het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten dan wel internationale organisaties zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

Datum

7 april 2016

Onze referentie

MINBUZA-2016.184217

Eerbiediging persoonlijke levenssfeer/onevenredige benadeling

De stukken bevatten naam- adres, en woonplaatsgegevens van de personen die een melding hebben gedaan als ook gegevens met betrekking tot personen waartegen de melding is gericht. Openbaarmaking van documenten die betrekking hebben op de melder dan wel de persoon waartegen de melding is gedaan grijpt diep in op de persoonlijke levenssfeer. Door openbaarmaking van die informatie wordt de identiteit van de betrokken personen vrijgegeven en daarmee hun persoonlijke levenssfeer geschonden.

Ik ben voorts van mening dat openbaarmaking van informatie personen die mijn ministerie hebben benaderd en ook mijn ministerie onevenredig kan benadelen. Allereerst omdat het risico bestaat dat de vertrouwelijkheid van hetgeen is besproken in het geding komt en daarmee de communicatie tussen die personen en medewerkers van mijn departement kan worden belemmerd. Personen moeten zich vrij voelen om hun mening, gedachten, bedenkingen en gevoelens bij een medewerker van het departement naar voren te brengen. Die uitingen moeten zonder terughoudendheid worden afgelegd. Degene die mijn departement benadert met een klacht over zijn werkgever moet er op kunnen vertrouwen dat het gesprek vertrouwelijk blijft. Daarnaast ben ik van mening dat het risico bestaat dat het vertrouwen van degene die een medewerker van mijn departement benadert, wordt geschonden. Hierdoor zullen 'private servants', die zich in een kwetsbare positie bevinden, minder snel geneigd zijn mijn departement te benaderen, waardoor het goed functioneren van mijn ministerie in het geding komt.

In dit verband wijs ik erop dat uit sommige meldingen naar voren dat men expliciet aan de benaderde ambtenaar van mijn ministerie vraagt om uit privacyoverwegingen en overwegingen van risico van schadelijkheid voor de (rechts)positie geen verdere actie te ondernemen.

Voorts staan in de documenten namen van ambtenaren, hun functie- of contactgegevens en/of andere gegevens die bij verstrekking tot die personen kunnen worden herleid

De belangen, die worden vermeld in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e en g, van de Wob acht ik gelet op het voorgaande zwaarder wegen dan het algemene belang van openbaarmaking.

Intern beraad

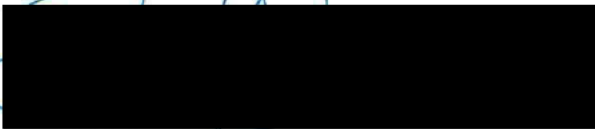
Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Er zijn memo's en interne e-mails opgesteld door ambtenaren waarin zij een persoonlijke waardering geven van de feiten en omstandigheden waarover zij adviseren. Deze documenten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en ik verstrek op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob geen informatie over de hierin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Voor zover er ook feitelijke informatie in deze documenten staat kan deze informatie niet openbaar worden gemaakt vanwege die hiervoor weergegeven weigeringsgronden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,
de plaatsvervangend directeur Kabinet en Protocol,

Datum
7 april 2016

Onze referentie
MINBUZA-2016.184217

drs. S.H.H. Janssen

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan bezwaar maken. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Minister van Buitenlandse Zaken (t.a.v. DJZ/NR), postbus 20061, 2500 EB Den Haag. Het bezwaarschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de gronden van het bezwaar.